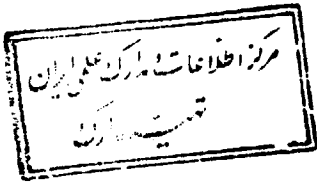

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه تهران

دانشکده هنرهای زیبا

گروه شهرسازی

۳۲۸۰ / ۴ / ۲۰

تبیین فرایند شکل‌گیری و دگرگونی سکونتگاه‌های خودروی

پیرامون کلانشهر تهران - مطالعه موردی اسلام‌شهر، نسیم‌شهر و گلستان

012154

نگارش: محمد شیخی

استاد راهنما: دکتر اسفندیار خراط زبردست

اساتید مشاور: دکتر پرویز پیران و مهندس احمد سعید نیا

رساله برای دریافت درجه دکتری در رشته شهرسازی

اردیبهشت ۱۳۸۰

۳۴۹۹۹

بسمه تعالی

دانشگاه تهران

دانشکده هنرهای زیبا

گروه آموزشی شهرسازی

گواهینامه دفاع از رساله

هیأت داوران رساله دکتری خانم محمد شیخی در رشته شهرسازی

تحت عنوان تبیین فرایند شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودروی پیرامون کلانشهر تهران

در تاریخ ۸۵/۲/۱۱..... نظر نهایی خود در مورد رساله را با درجه عالی اعلام می دارد.

اسامی هیأت داوران	مرتبۀ علمی	محل اشتغال	امضاء
۱. استاد راهنما: دکتر سغدیار ویزوسته	استادیار	هنرهای زیبا	
۲. استاد مشاور: دکتر پرویز پیران	دانشیار	علامه طباطبایی	
۳. استاد مشاور: مهندس احمد سعیدنیا	استادیار	هنرهای زیبا	
۴. استاد داور: دکتر فیروز توفیق	استاد	مرکز مطالعات شهرسازی	
۵. استاد داور: دکتر زنجانی	استاد	"	
۶. استاد داور: دکتر سیدمحسن حبیبی	استاد	هنرهای زیبا	
۷. استاد داور: دکتر غلامحسین مجتهدزاده	دانشیار	هنرهای زیبا	
۸. نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر اسفندیار زبردست	دانشیار	هنرهای زیبا	

تذکر: این برگه پس از تکمیل شدن توسط هیأت محترم داوران، باید در نخستین صفحه رساله درج گردد.

به نام یگانه هستی بخش

آنکه جان داد و

عشق ورزیدن آموخت

تقدیم به همسر و پسر
به پاس صبر، تحمل و مدارا

و

به ساکنان سکونتگاههای خودرو
مظهر صبر و ستیز در مسیر زندگی

بسمه تعالی

چکیده:

باتوجه به گسترش فزاینده سکونتگاههای خودرو و دگرگونی آنچه تا پیش از این حاشیه نشینی، آلونک نشینی و امثال آن نامیده می شد این پژوهش در صدد پاسخگویی به سوالات زیر است:

۱) آیا پدیده مورد نظر تکرار حاشیه نشینی کم درآمدهاست یا نوعی دگرگونی مفهومی و محتوایی آن محسوب می شود؟

۲) در آن صورت آیا تغییرات و دگرگونیها از روند و فرایند مشخصی تبعیت می کند؟ مشخصات این فرایند چه بوده و طی مراحل آن چگونه است؟

۳) آیا این سکونتگاهها از ظرفیت وبسترهای لازم جهت تبدیل به شهر و جامعه شهری برخوردار بوده یا خواهند شد؟

بر این مبنا پژوهش اهداف و فرضیات خود را بر اساس چهارچوب نظری عام و انطباق آن با شرایط ایران تدوین نموده و جهت سنجش آنها نمایانگرها و سنجه هایی را تعریف نمود. آنگاه با انتخاب نمونه های موردی اسلام شهر، اکبرآباد و سلطان آباد با استفاده از روشهای تحلیل تطبیقی و مقایسه ای مستقیم و غیرمستقیم و نیز هم سنجی های تصویری حجم قابل توجهی از داده های پرسشنامه ای و پرس و جوی مستقیم، اسناد و مدارک تصویری و نیز اطلاعات اسنادی گسترده با استفاده از نرم افزارهای متناسب تحلیل و استنتاج شده و فرضیات و چهارچوب نظری مبنا مورد آزمون قرار گرفته است. چکیده نتایج نهایی به شرح زیر است:

۱) سکونتگاههای خودرو در ایران با ویژگیهایی چون شکل گیری در اراضی غیر رسمی (اما نه غیر قانونی)، داشتن امنیت تصرف، مکان گزینی در فاصله ای مشخص از کلانشهر اما در حوزه نفوذ مستقیم و در طول محورهای اصلی منشعب از آن، استقلال نسبی، کاهش ارتباط خدماتی با مادرشهر، به رسمیت شناخته شدن و شکل گیری سازمان سیاسی - اداری، خروج از چرخه مسکن نابهنجار و گذار تدریجی به سوی بازار رسمی زمین و مسکن و... نوعی تغییر شکلی و حتی محتوایی نسبت به پدیده آلونک نشینی محسوب می شود.

۲) این سکونتگاهها سه مرحله عام را طی می کنند: شکل گیری، دگرگونی و انسجام نسبی که نحوه طی فرایند، طول زمان طی مراحل و فواصل آنها متفاوت بوده، به تبعیت از عوامل داخلی و خارجی رشد محصولات کالبدی متفاوتی را در پی خواهد داشت.

۳) علیرغم تغییر ویژگیها، آنها حتی در مراحل بعدی رشد خود و ابعاد ویژگیهای عام شهر و جامعه شهری نبوده و بلکه جوهره رشد خودرو آنها را در جایی بین شهر و روستا قرار داده و به عنوان الگویی جدید از سکونت و سکونتگاه تعریف می کند.

تقدیر و تشکر

حجم گسترده کار و تنوع قابل توجه آن به اندازه‌ای بود که بدون همکاری صمیمانه بسیاری از اساتید، دوستان و همکاران عزیز انجام این پژوهش میسر نبود؛ لذا برخود واجب می‌دانم مراتب سپاس و تشکر خود را تقدیم همه این عزیزان نمایم.

از آقای دکتر زبردست استاد محترم راهنما به خاطر ارائه راهنمایی‌های بی دریغ و صمیمانه و راه‌گشایی بسیار ارزنده‌شان در طول مسیر کار، از آقای مهندس احمد سعیدنیا و دکتر پرویز پیران به خاطر ارائه مشورتها و ازانه رهنمودها و منابع مفید و ارزنده، از آقای دکتر سید محسن حبیبی که همراهی بی دریغی در بررسی دقیق و موشکافانه مطالب اولیه و ارائه راه کارهای ارزنده داشته‌اند و سایر اساتید محترم گروه شهرسازی نهایت سپاس و تشکر را دارم.

از همسر و فرزند عزیزم که با صبر و شکیب فراوان در طول سه سال انجام کار رساله و حدود ۵ سال دوره دکتری مرا تحمل کردند و نیز در انجام رساله همکاری داشته‌اند، از جناب آقای خلیل حاجی‌پور دانشجوی فوق لیسانس شهرسازی که همکاری شبانه روزی در استخراج داده‌ها، ترسیم نقشه‌ها، اشکال و نمودارها با کامپیوتر داشته‌اند، همچنین از همراهان جامعه مهندسان شهرساز آقایان مهندسین تقوی بیات، اسلام، جعفریان نمین، جهان‌بخش، سرکار خانم باباحسینی و شاهرخ و نیز آقایان مهندس احد رسولی و حسن عبداللهی، جواد توانا و آقای پاشا که در انجام کار پرسشنامه‌ای و پرس و جو و نیز استخراج نتایج همکاری ارزنده‌ای داشته‌اند بسیار تشکر می‌نمایم.

همچنین از همکاران شهرداری اسلام شهر آقایان مهندسان محمودی کلایه، نوعی و عسگری، همکاران شهرداری نسیم شهر آقایان مهندس امیری و آقای فرزاد بابائی و اعضاء محترم شهرداری شهر نسیم شهر و نیز آقای مهندس کشاورز از شهرداری گلستان به خاطر همراهی و همکاری‌شان در بخشی از مسیر پایان‌نامه تشکر می‌نمایم.

لازم می‌دانم از زحمات و همکاری آقای مهندس زاهدی‌فر به خاطر در اختیار گذاشتن بخش مهمی از نقشه‌ها و اطلاعات طرحهای شهری و شهرسازی سکونتگاهها و نیز سازمان شهرداریهای وزارت کشور تقدیر و تشکر نمایم. همچنین از زحمات و همکاری بی دریغ کادر گروه شهرسازی و دوره دکتری سرکار خانم فرنام و سرکار خانم حیدری و جناب آقای وهابی و نیز زحمات فراوان کادر آموزشی دانشکده، سرکار خانم صدر و سایر همکاران نهایت سپاس را دارم.

از سرکار خانم زیرک و خانم میرصانمی که در تایپ پایان‌نامه نهایت دقت و حوصله را به خرج داده‌اند کمال تشکر را دارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	(۱-۱) مقدمه
۳	(۲-۱) طرح مساله
۵	(۳-۱) ضرورت و اهمیت پژوهش
۶	(۴-۱) اهداف مبنای پژوهش
۶	(۱-۴-۱) هدف اصلی و نهائی پژوهش
۶	(۲-۴-۱) اهداف عملکردی / کاربردی
۷	(۵-۱) فرضیات پایه پژوهش
۹	(۶-۱) محدودیت‌های پژوهش
۱۰	(۷-۱) روش شناسی پژوهش و داده‌های مورد استفاده

فصل دوم: دیدگاهها و نظریات کلان پیرامون موضوع پژوهش

بخش اول: مرور دیدگاهها و نظریات کلان پیرامون سکونتگاههای خودرو و تبیین نظری

۱۲	عام پدیده
۱۲	مقدمه
۱۳	(۱-۱-۲) دیدگاه بوم شناختی و تبیین محلات / نواحی زاغه‌نشین
۱۷	(۲-۱-۲) دیدگاه مبتنی بر قدرت، سازمان و مدیریت اجتماعی
۱۸	(۳-۱-۲) دیدگاه تلفیقی (اکولوژی + سازمان و قدرت)
۲۰	(۴-۱-۲) دیدگاههای مبتنی بر اقتصاد سیاسی فضا
۲۴	(۵-۱-۲) دیدگاههای مبتنی بر ساماندهی و توانمندسازی
	(۶-۱-۲) استنتاج از بررسی: سیر تطور و دگرگونی در تبیین نظری سکونتگاههای خودرو
۲۹	خودرو
۳۱	الف) نگرش مساله‌گرا به پدیده مورد بررسی
۳۳	ب) نگرش بنیادگرا به پدیده مورد بررسی
۳۶	ج) نگرش هدف‌گرا به پدیده مورد بررسی

بخش دوم: مرور نظریات و دیدگاهها پیرامون زمینه‌ها و ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

پیدایش سکونتگاههای خودرو ۳۹

۳-۲-۱) زمینه‌ها و ابعاد اقتصادی سکونتگاههای خودرو ۳۹

۳-۲-۱-۱) تعریف، مشخصات و ویژگیهای بخش غیررسمی ۴۱

۳-۲-۲) اهمیت و کارکردهای بخش غیررسمی و نقش آن در تامین مسکن و شکل دهی

سکونتگاههای خودرو ۴۳

۳-۲-۳) مرور زمینه‌ها و ابعاد فرهنگی سکونتگاههای خودرو ۴۷

بخش سوم: بررسی دیدگاهها و نظریه‌ها پیرامون فرایند، ویژگی‌ها و مشخصات عام

سکونتگاههای خودرو ۵۳

۳-۲-۱) فرایند شکل‌گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو ۵۳

۳-۲-۲) ماهیت، ویژگی‌ها و مشخصات عام سکونتگاههای خودرو ۶۶

۳-۲-۳-۱) ماهیت، نقش و عملکرد سکونتگاههای خودرو ۶۷

۳-۲-۳-۲) مشخصات و ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی سکونتگاههای

خودرو ۷۰

۳-۲-۳-۲) ویژگی‌ها و مشخصات عام حقوقی، فیزیکی و کالبدی سکونتگاههای

خودرو ۷۷

۳-۲-۳-۲-۴) ویژگی‌ها و مشخصات عام مسکن و سکونت در سکونتگاههای خودرو ۷۹

الف) معنا و مفهوم مسکن و محیط مسکونی ۷۹

ب) مفهوم خودیاری در تامین مسکن در سکونتگاههای خودرو ۸۱

ج) بازار غیررسمی مسکن و اشکال تامین مسکن در سکونتگاههای خودرو ۸۳

بخش چهارم) چهارچوب نظری کلان و تبیین نظری عام سکونتگاههای خودرو ۸۶

۴-۲-۱) تبیین نظری کلان سکونتگاه خودرو ۸۶

۴-۲-۲) بسترهای اقتصادی و فرهنگی سکونتگاههای خودرو ۹۱

۴-۲-۳) فرایند شکل‌گیری، دگرگونی و مراحل رشد سکونتگاههای خودرو ۹۳

۴-۲-۵) مشخصه‌های سکونتگاه خودرو در مراحل رشد ۹۷

فصل سوم: مرور دیدگاهها و نظریات در ارتباط با شرایط ایران

بخش اول: فرایند، چگونگی و عوامل موثر در شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای

- خودرو در ایران و منطقه کلان شهری تهران ۱۰۰
- ۱-۱-۳) چگونگی و عوامل موثر بر شکل گیری سکونتگاههای خودرو در ایران .. ۱۰۰
- ۱-۲-۳) فرایند و چگونگی شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو در منطقه شهری تهران ۱۰۶
- ۱-۳-۳) تبیین تفاوتها و عدم تشابه فرایند و عوامل موثر بر شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو در ایران ۱۰۸
- بخش دوم: نقش، عملکرد و ویژگی های عام سکونتگاههای خودرو در ایران و منطقه شهری تهران در مراحل شکل گیری و گذار ۱۱۰
- بخش سوم) انطباق چهارچوب نظری عام پژوهش بر شرایط ایران و منطقه شهری تهران ۱۱۷
- ۱-۳-۳) تبیین سکونتگاههای خودروی ایران از دیدگاه کلان نظری ۱۱۷
- ۲-۳-۳) نقش و عملکرد، زمینه ها و بسترهای شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو در ایران ۱۲۰
- ۳-۳-۳) فرایند و مراحل شکل گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو در ایران و منطقه کلانشهری تهران ۱۲۰
- ۴-۳-۳) ویژگی ها و مشخصات عام سکونتگاههای خودرو در ایران ۱۲۲

فصل چهارم: ویژگی ها و مشخصات عام سکونتگاههای مورد بررسی

- مقدمه و معرفی نمونه های موردی منتخب ۱۲۵
- الف) اسلام شهر ۱۲۵
- ب) سلطان آباد ۱۲۶
- ج) اکبر آباد ۱۲۶
- ۱-۴) مرور سابقه و زمینه پیدایش و رشد سکونتگاههای مورد بررسی ۱۲۸
- ۲-۴) بستر محیطی، جمعیتی و اشتغال سکونتگاههای مورد بررسی ۱۳۰

۱۳۰ بستر محیطی و طبیعی (۱-۲-۴)
۱۳۱ بستر جمعیتی (۲-۲-۴)
۱۳۴ بستر اشتغال و فعالیت (۳-۲-۴)
۱۳۶ مروری بر وضعیت مسکن در سکونتگاههای منتخب (۳-۴)
۱۳۸ مرور وضعیت سازمان سیاسی اداری (شهرداری) سکونتگاههای منتخب (۴-۴)
۱۳۸ الف) ترکیب نیروی انسانی شهرداریها
۱۳۹ ب) هزینه و درآمد شهرداریها
۱۴۰ ج) ماشین آلات و تجهیزات شهرداریها
۱۴۲ (۵-۴) مرور وضع موجود کالبدی و فضائی سکونتگاههای منتخب
۱۴۲ الف) مرور وضعیت کاربری زمین و تراکم در سکونتگاههای منتخب
۱۴۹ ب) مرور بستر و جایگاه منطقه ای سکونتگاههای مورد بررسی
۱۵۰ * ساختار اشتغال و فعالیت در منطقه مورد بررسی
۱۵۵ * جمعیت و تراکم جمعیتی در منطقه مورد بررسی
۱۵۵ * جایگاه منطقه ای سکونتگاههای مورد بررسی
۱۵۹ (۶-۴) مرور کلیات ضوابط و مقررات شهرسازی و ساختمانی طرح های شهرسازی سکونتگاههای مورد بررسی

فصل پنجم: جمع بندی و تحلیل اولیه یافته های پژوهش میدانی سکونتگاههای خودروی مورد بررسی

۱۶۲ مقدمه
۱۶۴ (۱-۵) تجزیه و تحلیل یافته های مرتبط با وضعیت زمین و مسکن در سکونتگاههای منتخب
۱۶۴ (۱-۱-۵) شیوه تصرف / تملک زمین
۱۶۵ (۲-۱-۵) نحوه خرید / ساخت مسکن
۱۶۶ (۳-۱-۵) مساحت زمین و زیربنای واحدهای مسکونی در سکونتگاههای منتخب
۱۶۸ (۴-۱-۵) طبقات ساختمانی در سکونتگاههای مورد بررسی

- ۱۷۰ (۵-۱-۵) تعداد اطاق در واحد مسکونی
- ۱۷۱ (۶-۱-۵) مصالح بنای مسکونی در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۷۶ (۷-۱-۵) وضعیت عمر بنای واحدهای مسکونی در سکونتگاههای مورد بررسی
- (۲-۵) تجزیه و تحلیل یافته‌های مرتبط با وضعیت اقتصادی سکونتگاههای مورد
 بررسی
- ۱۷۷ (۱-۲-۵) وضعیت هزینه (درآمد) سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۷۸ (۲-۲-۵) قیمت فعلی واحد مسکونی
- ۱۷۹ (۳-۲-۵) وضعیت ترکیب شغلی در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۸۳ (۴-۲-۵) وضعیت مکان شغل ساکنین در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۸۳ (۵-۲-۵) وضعیت تغییر (تحرك) شغلی
- (۳-۵) تحلیل یافته‌های مرتبط با وضعیت اجتماعی و فرهنگی سکونتگاههای مورد
 بررسی
- ۱۸۵ (۱-۳-۵) ترکیب قومی و مکان سکونت قبلی ساکنین سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۸۵ الف) قومیت و ترکیب قومی
- ۱۸۶ ب) سکونتگاه محل تولد
- ۱۸۶ ج) استان سکونتگاه قبل از محل سکونت فعلی
- ۱۸۸ (۲-۳-۵) رتبه اقامت و مدت زمان اقامت در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۹۰ (۳-۳-۵) ارتباط ساکنین سکونتگاههای مورد بررسی با محل تولد
- ۱۹۱ (۴-۳-۵) میزان، نوع و جهت پیوندهای اجتماعی
- ۱۹۱ الف) نحوه آشنائی با سکونتگاه
- ۱۹۲ ب) میزان ارتباط با همسایگان
- ۱۹۳ (۵-۳-۵) تعریف قلمروی زیستی در ذهنیت ساکنین
- ۱۹۶ (۶-۳-۵) نوع و میزان سازمان یافتگی و تشکل (پیوند اجتماعی)
- (۷-۳-۵) میزان و زمینه‌های مشارکت در حل مسائل و مشکلات در سکونتگاههای مورد
 بررسی
- ۱۹۷ (۸-۳-۵) میزان و نحوه گذران اوقات فراغت در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۱۹۸ (۸-۳-۵) میزان و نحوه گذران اوقات فراغت در سکونتگاههای مورد بررسی

۹-۳-۵) وجود اختلاف با همسایگان و نحوه حل اختلاف در سکونتگاههای مورد

- ۲۰۰ بررسی
- ۲۰۱ ۱۰-۳-۵) میزان تعلق مکانی در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۰۴ ۱۱-۳-۵) نوع و نحوه نگرش به مسائل و مشکلات در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۰۵ ۱۲-۳-۵) راه حلها و پیشنهادات ساکنین سکونتگاههای مورد بررسی
- ۴-۵) تحلیل یافته‌های مرتبط با خدمات، زیرساخت‌ها و وضعیت کالبدی سکونتگاههای
- ۲۰۷ مورد بررسی
- ۲۰۷ ۱-۴-۵) وضعیت خدمات زیربنایی در سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۰۷ الف) آب، برق و گاز
- ۲۰۷ ب) دفع آبهای سطحی و فاضلاب
- ۲-۴-۵) حوزه‌های مراجعاتی جهت استفاده از خدمات در سکونتگاههای مورد
- ۲۰۹ بررسی
- ۲۰۹ الف) خدمات آموزشی، درمانی - بهداشتی، رفاهی و تفریحی
- ۲۱۲ ب) خدمات تجاری و الگوی داد و ستد
- ۲۱۴ ۳-۴-۵) ساختار کالبدی و بافت سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۱۴ الف) ساختار اصلی و استخوانبندی سکونتگاهها
- ۲۲۱ ب) مراحل توسعه فیزیکی سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۲۷ ج) ویژگی‌ها و مشخصات بافت سکونتگاههای مورد بررسی
- ۲۳۱ ● بافت روستائی
- ۲۳۱ ● بافت حاشیه‌ای و کاملاً خودرو (یک شبه ساخت)
- ۲۳۸ ● بافت های در حال گذار و شکل گیری
- ۲۴۳ ● بافت‌های طراحی شده و جدید

فصل ششم: استنتاج نهائی، آزمون فرضیات و یافته‌های نظری پژوهش

- ۲۵۱ ۶) تحلیل نهائی، آزمون فرضیات و گسترش محورهای نظری پژوهش
- ۲۵۱ مقدمه

- ۲۵۶ (۱-۶) تحول و تغییر وضعیت زمین و مسکن سکونتگاهها طی مراحل رشد
- ۲۶۱ (۲-۶) تغییر در ساختار و ترکیب اشتغال، درآمد و دارائی خانوار در مراحل رشد سکونتگاه
- ۲۶۶ (۳-۶) اندازه و ترکیب جمعیت سکونتگاهها طی مراحل رشد
- ۲۶۶ (۴-۶) نقش و جایگاه منطقه‌ای سکونتگاهها طی مراحل رشد و شرکت در تقسیم کار با شهر اصلی (مادر) ۲۷۱
- ۲۷۱ (۱-۴-۶) میزان و جهت ارتباط سکونتگاهها با شهر مادر و با یکدیگر طی مراحل رشد
- ۲۷۱ (۲-۴-۶) میزان ارتباط اقتصادی و نظام فعالیتی سکونتگاهها طی مراحل رشد
- ۲۷۲ (۳-۴-۶) جایگاه منطقه‌ای سکونتگاهها طی مراحل رشد و چشم انداز آتی
- ۲۷۳ (۵-۶) مشخصه‌های عام اجتماعی - فرهنگی و کالبدی سکونتگاهها طی مراحل رشد و موانع ساختاری تبدیل به شهر ۲۷۷
- ۲۷۷ (۱-۵-۶) خواستگاه جمعیت و تنوع ترکیب قومی و فرهنگی و ترکیب شغلی و درآمدی
- ۲۷۷ (۲-۵-۶) سازمانیافتگی و پیوندهای اجتماعی
- ۲۷۸ (۳-۵-۶) الگوهای رفتار اجتماعی ساکنین
- ۲۷۹ (۴-۵-۶) شیوه تأمین خدمات زیربنائی
- ۲۸۳ (۵-۵-۶) سیمای کالبدی (مشخصات عام ساخت و بافت) سکونتگاهها طی مراحل رشد
- ۲۸۴ (۶-۵-۶) سازمان سیاسی اداری سکونتگاهها طی مراحل رشد
- ۲۸۷ (۶-۶) فرایند شکل‌گیری و دگرگونی سکونتگاههای خودرو
- ۲۹۰ (۱-۶-۶) فرایند و روندهای خطی
- ۲۹۰ (۲-۶-۶) فرایند و روندهای غیرخطی
- ۲۹۱ (۷-۶) یافته‌های نظری نهائی پژوهش
- ۳۰۱ (۱-۷-۶) بنیادها و ریشه‌های پدیده
- ۳۰۱ (۲-۷-۶) سکونتگاههای خودرو: دگرگونی در مفهوم و محتوا

۳۰۴ سکونتگاههای خودرو: روند و فرایند گذار (۳-۷-۶)

۱' منابع و مآخذ

پیوست‌ها

۱" پیوست فصل دوم: ترمینولوژی، تعاریف و مفاهیم پژوهش

۱۲" پیوست فصل سوم: دیدگاهها و نظریات در رابطه با شهرنشینی جهان سوم و ایران

۴۴" پیوست فصل چهارم: مشخصات و ویژگی‌های عام سکونتگاههای مورد بررسی

۶۱" پیوست فصل پنجم: گزیده جداول اولیه استخراج شده از پرسشنامه